

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Generální ředitelství vězeňské služby**, se sídlem v Praze 4, Soudní 1672/1a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby ze dne 13. 5. 2011 o kázeňském trestu uloženém vězni kód Q6R4Z6 a o žádosti o ustanovení zástupce,

t a k t o:

- I. Žádost žalobce o ustanovení právního zástupce se zamítá.**
- II. Rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby ze dne 13. 5. 2011 o kázeňském trestu uloženém vězni kód X se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se včas podanou žalobou dne 24. 5. 2011 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby o kázeňském trestu ze dne 13. 5. 2011, vydaného zmocněným zaměstnancem Vězeňské služby, speciálním pedagogem Věznice Valdice JUDr. Františkem Švédou (dále též „správní orgán II. stupně“), jímž byla dle § 60 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, jako nedůvodná zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice, ze dne 11. 5. 2011 o uložení kázeňského trestu, vydanému zmocněným zaměstnancem Vězeňské služby, vychovatelem

Václavem Boháčem (dále též „správní orgán I. stupně“), podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na pět dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.

Prvoinstančním rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 5. 2011 byl žalobci jako odsouzenému ve výkonu trestu odnětí svobody uložen dle ust. § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2009, kázeňský trest nepodmíněného umístění do uzavřeného oddělení na 5 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programového zacházení. Správní orgán I. stupně popsal kázeňský přestupek takto: *„Dne 7. 5. 2011 v 8.35 hod. na cele č. 405 odd. ‚D‘ se rozsvítila celová signalizace, kontrolní činností dozorcí služby prap. S. a prap. N. bylo zjištěno, že došlo na cele ke vzájemnému napadení odsouzených X V. a Y L. T. Na výzvu, aby zanechali svého jednání, se oba odsouzení od sebe pustili. Okolnosti lze spatřovat v porušení zásad slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku [zbytek věty přibližně o délce 10 slov je začerněn]. Po předvedení na ošetřovnu a následném vyšetření ods. L. Q. T. měl krev na rtech. Odsouzený V. svým jednáním porušil ZVTOS č. 169/1999 Sb., § 28 odst. 1.“* V odůvodnění žalovaný správní orgán uvedl: *„Vina odsouzeného byla prokázána vlastním zjištěním navrhovatele, inspektora prap. S., svědectvím druhým službu konajícím dozorcem prap. N. Dále následnou prohlídkou u lékaře a záznamem ve zdravotní kartě. Odsouzený ve svém vyjádření uvedl, že nic neudělal, prý se pouze bránil. Odsouzený V. svým jednáním porušil ustanovení ZVTOS č. 169/1999 Sb., § 28 odst. 1. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu bylo přihlédnuto k předchozímu chování a jednání odsouzeného a byla zohledněna závažnost kázeňského přestupku. [Další věta o délce přibližně 8 slov je začerněna.]“*

Žalobce ve stížnosti ze dne 11. 5. 2011 proti tomuto rozhodnutí uvedl, že *„věc nebyla vyšetřena a nebyly zajištěny důkazy a nebyla na žádost odebrána krev L. T.“*. Žalovaný tuto stížnost druhoinstančním rozhodnutím jako nedůvodnou zamítl a kázeňský trest potvrdil, přičemž v odůvodnění uvedl, že *„spáchání kázeňského přestupku odsouzeným a jeho zavinění je dostatečně prokázáno vlastním zjištěním navrhovatele, svědeckou výpovědí přítomného dozorce i zápisem ve zdravotní kartě. Odsouzený svým vyjádřením nesnížil svoji vinu ani nevnesl do věci nové skutečnosti svědčící v jeho prospěch. Uložený kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu. Vychovatel nepřekročil svojí kázeňskou pravomoc.“*

Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost. Žalobce vyjádřil nesouhlas s uloženým trestem a následně ze svého pohledu obsáhle popsal okolnosti případu, o nichž se domnívá, že je žalovaný nesprávně zhodnotil.

Žalobce uvedl, že dne 7. 5. 2011 hodlal jeho spoluvězeň L. T. (dále jen „spoluvězeň“) použít v cele nepovolený ponorný vařič a žalobce mu to zakázal. Spoluvězeň se následně chopil kuchyňského prkénka a udeřil žalobce zezadu do hlavy. Žalobce vstal a chytil spoluvězně kolem paží a hrudi tak, aby nemohl v útoku pokračovat; po tomto uchopení jej žalobce povalil na protější postel. Když se zdálo, že je spoluvězeň klidný, žalobce jej pustil. Spoluvězeň však šel ke skřínce, vytáhl z ní ponožku, v níž byla uložena konzerva, a touto ponožkou s konzervou žalobce opět zezadu udeřil, čímž mu rozbil hlavu, jak se později ukázalo. Spoluvězeň S., který předmětnou celu rovněž obýval, následně stiskl tlačítko signalizace a žalobce opět uchopil spoluvězně L. T., aby nemohl v útoku pokračovat, a

vyčkával příchodu dozorce. Přišedší dozorce S. žalobce vyzval, aby spoluvězně pustil, a on tak učinil. Následně žalobce dozorce S. popsal, jak se celý incident udál.

Během vyšetřování kázeňského prohřešku dozorce S. sdělil žalobci, že pedagog Havelka nařídil sepsat kázeňský lístek na žalobce i spoluvězně L. T. Když chtěl žalobce do tohoto lístku vepsat své vyjádření, nebylo mu to dovoleno. Žalobce rovněž navrhl lékaři provádějícímu ošetření, aby odebral spoluvězni L. T. krev, neboť měl být L. T. v době útoku pod vlivem drog, načež mu lékař odvětil, že ví, co má dělat, avšak krev neodebral. Žalobce rovněž uvedl, že spoluvězeň L. T. svůj útok prokazatelně plánoval již několik dní předem. Žalobce navrhl, aby soud jako svědky vyslechl spoluvězně L. T. a S., vychovatele B. a dozorce S. a N.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě, doručeném soudu dne 15. 9. 2011, zpochybnil žalobcova tvrzení v žalobě obsažená a označil je za účelová. Průběh kázeňského řízení považuje žalovaný za zcela standardní s tím, že při ukládání trestu byly zohledněny všechny zjištěné skutečnosti. Ani z výpovědí obou vězňů nebylo možné zjistit, kdo rvačku inicioval, avšak aktivitu během ní vyvíjeli oba vězni a poranění byli rovněž oba. Další přítomný vězeň se k situaci nevyjádřil a později uvedl, že jej žalobce nutil vypovídat v jeho prospěch. Žalovaný odkázal na ustanovení § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, dle něžž je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Mezi základní povinnosti odsouzených dle § 28 odst. 1 téhož zákona patří povinnost „*dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku*“. Žalovaný odkázal na § 76 zákona, v němž jsou stanovena společná pravidla pro řízení dle tohoto zákona, a dle znění odstavce 6 tohoto ustanovení, účinného v době uložení předmětného trestu, nepodléhají rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení soudnímu přezkumu. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase, proto nelze na rozhodování o kázeňských trestech klást stejné nároky jako např. na správní rozhodnutí. Napadené rozhodnutí obsahuje dostatečně přesné určení rozhodujícího orgánu i odsouzeného, výrokovou část, popis skutku, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravném prostředku. Na základě těchto důvodů žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nepřípustnou zamítl.

Ve vztahu k přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí se soud musí nejprve zabývat námitkou žalovaného, že k jeho přezkoumání není oprávněn, neboť dle ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění účinném k datu vydání tohoto rozhodnutí, nepodléhají rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení přezkoumání soudu, nestanoví-li tento zákon jinak.

Soud přisvědčuje žalovanému v tom, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí, počítal s možností soudního přezkumu toliko ve vztahu k rozhodnutím o propadnutí nebo zabrání věci (§ 52 odst. 4), ostatní rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení – včetně rozhodnutí o umístění do uzavřeného oddělení až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, dle § 43 odst. 3 písm. f) zákona – byla ze soudního přezkumu vyloučena. Ustanovení § 76 odst. 6 zákona se však stalo předmětem přezkumu z hlediska souladu s ústavním pořádkem České republiky a Ústavní soud je nálezem sp. zn. Pl. ÚS 32/08 ze dne 29. 9. 2010, publikovaném pod č. 341/2010 Sb., zrušil s účinností odloženou do 30. 6. 2011.

V odůvodnění zrušujícího nálezu Ústavní soud judikoval: „*Paušální vyloučení rozhodnutí, vydaných v kázeňském řízení, ze soudního přezkumu bez jejich diferenciaci z hlediska zásahu do základních lidských práv odsouzeného, je v rozporu s ústavní zárukou práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1, 2 Listiny. Projednání stížnosti proti uložení kázeňského trestu orgány Vězeňské služby nesplňuje požadavky na ochranu práv před nestranným a nezávislým tribunálem. Odepření soudní ochrany není, podle čl. 36 odst. 2 Listiny, možné v případě, že se jedná o rozhodnutí, která se týkají základních práv a svobod.*“ Ústavní soud dále konstatoval: „*Cílem není dosažení soudního přezkumu u všech kázeňských trestů, ale pouze u těch, které výrazným způsobem zasahují do osobní integrity odsouzeného (srov. § 46 odst. 1 písm. f, g, h zákona č. 169/1999 Sb.). Tento způsob právní úpravy umožňuje Listina v čl. 36 odst. 4. Zavedení širšího soudního přezkumu by v daném případě neparalyzovalo činnost orgánů Vězeňské služby a nemělo by ani vliv na operativnost a účinnost uložených kázeňských trestů, protože zákon o výkonu trestu nepřiznává stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odkladný účinek (s výjimkou kázeňského trestu propadnutí věci) a stejně tak nemá, pro tuto oblast, odkladný účinek ani žaloba ve správním soudnictví.*“

Jak je z citované právní věty nálezu zřejmé, Ústavní soud považoval výluky ze soudního přezkumu vztahující se mimo jiné na rozhodnutí o trestu dle § 43 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody za protiústavní. Ve znění účinném od 1. 7. 2011 tento zákon obsahuje novou právní úpravu týkající se přípustnosti správní žaloby a v ust. § 52 odst. 4 uvádí: „*Přezkoumání rozhodnutí o uložení kázeňských trestů podle § 46 odst. 3 písm. e) až h) a rozhodnutí o zabránění věci se lze domáhat u soudu za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem ve stejném rozsahu, v jakém je takový přezkum možný v řízení o přestupku.*“ Skutečnost, že napadené rozhodnutí bylo dle právní úpravy účinné v době jeho vydání ze soudního přezkumu vyloučeno, je v tomto soudním řízení bez významu; při posuzování podmínek řízení o žalobě soud vychází z právní úpravy účinné v době jeho rozhodování, dle níž rozhodnutí o trestu dle § 43 odst. 3 písm. f) soudně přezkoumatelné je, a tím spíše v dané věci soud nemůže aplikovat procesní normu již zrušenou z důvodu její protiústavnosti. Tento závěr vyplývá rovněž z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 2/2008 - 125 ze dne 24. 11. 2010 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na internetových stránkách www.nssoud.cz). Soud tedy uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu.

Oba účastníci řízení souhlasili s tím, aby soud rozhodl bez nařízení jednání.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná,

Žalobce se svými podáními ze dne 20. 9. 2011 a 9. 10. 2011 domáhal poskytnutí soudní ochrany (např. ve formě vydání předběžného opatření) proti odvetným opatřením, jež vedení Věznice Valdice dle názoru žalobce činí vůči jeho osobě z důvodu podání této žaloby. Soud k této žádosti uvádí, že správní soudy rozhodují zejména o podaných žalobách proti

vydaným správním rozhodnutím (§ 65 a násl. soudního řádu správního), o žalobách na ochranu proti nečinnosti, spočívající v nevydání rozhodnutí nebo osvědčení v již zahájeném řízení, ačkoli je správní orgán k vydání povinen (§ 79 a násl. téhož zákona)., a dále o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (§ 82 a násl. téhož zákona). K vyřízení žalobcovy obecné žádosti o ochranu před údajnými odvetnými opatřeními vedení věznice, učiněné v rámci řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí, soud není věcně příslušný. Vnější kontrolu dodržování právních předpisů při výkonu trestu odnětí svobody právní řád svěřuje v současnosti jednak státnímu zastupitelství (§ 78 zákona o výkonu trestu odnětí svobody) a jednak veřejnému ochránci práv (§ 1 odst. 3, 4 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů). Z uvedených důvodů soud nemohl vyhovět ani žalobcově návrhu na vydání předběžného opatření.

Stěžejní žalobní námitka vůči napadenému rozhodnutí spočívá v tom, že žalobce nesouhlasí s uděleným trestem, neboť se během předmětného konfliktu se spoluvězněm toliko bránil jeho útokům a fyzicky se do střetu zapojil jen v míře nezbytně nutné pro jejich odvrácení. Soud k tomu podotýká, že tato tvrzení žalobce uplatnil již ve svém vyjádření, jež je součástí formuláře „záznam o kázeňském přestupku odsouzeného“, založeného ve správním spisu. Rovněž ve stížnosti proti tomuto rozhodnutí žalobce namítl, že věc nebyla vyšetřena a nebyly zajištěny důkazy.

Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí k průběhu konfliktu uvedl, že *„kontrolní činnosti [na základě rozsvícené celové signalizace] bylo zjištěno, že došlo na cele k vzájemnému fyzickému napadení [mezi žalobcem a spoluvězněm L. Q. T.]. Na výzvu, aby zanechali svého jednání, se oba odsouzení od sebe pustili“*. Otázkou nutné obrany a vůbec úlohou žalobce při zahájení a průběhu fyzického konfliktu se správní orgán I. stupně nezabýval, nýbrž toliko zopakoval žalobcovu námitku, že se pouze bránil, a konstatoval, že žalobce svým jednáním porušil ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Na jiném místě odůvodnění pak správní orgán uvedl, že *„[o]kolnosti lze spatřovat v porušení zásad slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku“*. Správní orgán II. stupně v potvrzujícím rozhodnutí ze dne 13. 5. 2011 uvedl, že *„spáchání kázeňského přestupku a jeho zavinění je dostatečně prokázáno“* a *„odsouzený svým vyjádřením nesnížil svoji vinu ani nevnesl do věci nové skutečnosti svědčící v jeho prospěch“*, a uvedenou námitkou žalobce se rovněž nezabýval. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný uvedl, že z výpovědí aktérů nebylo možné zjistit původce incidentu, nicméně žalobcem tvrzený důvod rozepře není, i vzhledem k žalobcovu chování, důvěryhodný. Žalovaný proto považuje žalobcova tvrzení za účelová.

Soud k této námitce předně uvádí, že na řízení o kázeňských deliktech dle zákona o výkonu trestu odnětí svobody se nevztahuje správní řád (§ 76 odst. 1 tohoto zákona). Pravidla pro ukládání kázeňských trestů jsou ve stručné podobě obsažena v zákonu o výkonu trestu odnětí svobody, zejména v jeho § 47, jenž mimo jiné stanoví, že kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného (§ 47 odst. 1 zákona), a podrobněji v ustanoveních § 58 až § 61 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „vyhláška“). Dle ustanovení § 58 odst. 5 této vyhlášky kázeňský trest *„lze uložit, je-li vina odsouzeného prokázána. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu je zaměstnanec Vězeňské služby povinen přihlédnout zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného. [...] Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se vydává písemně a musí kromě výroku a odůvodnění obsahovat i poučení o opravném*

prostředku. Odsouzený potvrdí oznámení rozhodnutí podpisem. Odmítne-li, postupuje se obdobně, jako když odsouzený odmítne podepsat své vyjádření.“

Tato právní úprava na jedné straně zohledňuje žalovaným předestřená specifika rozhodování o kázeňských deliktech odsouzených ve výkonu trestu, u nichž vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase, na druhé straně však zároveň nezavazuje správní orgán povinnosti řídit se základními zásadami platnými pro ukládání trestů v právním státě, mezi něž patří povinnosti náležitě zjistit skutkový stav, prokázat vinu trestané osoby či své rozhodnutí odůvodnit. Rozhodnutí ovšem musí splňovat rovněž další náležitosti vlastní rozhodnutí o trestu, zejména v něm musí být jednoznačně popsán předmětný skutek, aby nemohl být zaměněn s jiným, a konkretizována zákonná povinnost, za jejíž porušení je trest ukládán. Bez těchto náležitostí by vůbec nebylo zřejmé, za které jednání a z jakého důvodu je trest ukládán, a takové rozhodnutí by nebylo přezkoumatelné ani v řízení o stížnosti ani následně ve správním soudnictví.

Kázeňský trest lze dle zákona o výkonu trestu odnětí svobody uložit jen tehdy, jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného (§ 47). Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí ze dne 11. 5. 2011 vymezil kázeňský přestupek, spočívající v porušení povinnosti zakotvené v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, tak, že „žalobce porušil zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku“. Žalobce od počátku prošetřování svého údajného deliktu tvrdil, že se pouze bránil útoku spoluvězně L. T. a svou fyzickou aktivitu směřoval toliko k tomu, aby zabránil jeho dalším útokům. Pokud by bylo toto tvrzení pravdivé, nepochybně by žalobce žádnou svou povinnost neporušil, neboť nelze na nikom spravedlivě požadovat, aby strpěl fyzické útoky, aniž by se je pokusil odvrátit. Bylo tedy na zaměstnancích Vězeňské služby, aby tyto okolnosti řádně prošetřili a postavili najisto, čeho se žalovaný dopustil, neboť takové zjištění je podmínkou pro náležitou právní kvalifikaci jeho jednání. Úloha žalobce při vyprovokování potyčky a jejím následném průběhu je rozhodující skutečností pro posouzení jeho jednání z hlediska porušení kázně či jiných pravidel vztahujících se na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody. V tomto ohledu je značný rozdíl mezi tím, zda žalobce svého spoluvězně bezdůvodně napadl, nebo se jednalo o vzájemnou potyčku vyvstalou např. v důsledku předchozího slovního konfliktu, nebo žalobce toliko odvracel nevyprovokované útoky svého spoluvězně. Nelze tak bez dalšího uzavřít, že žalobce porušil zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, pokud se správní orgán nevypořádá s těmito rozhodujícími okolnostmi.

Žalovaný může za účelem náležitého zjištění skutkového stavu například vyslechnout oba účastníky potyčky a dalšího spoluvězně potyčce přítomného, jejich výpovědi vzájemně porovnat a hodnotit také z hlediska důvěryhodnosti, nebo provést další šetření vypovídající o pravdivosti jednotlivých tvrzení či obecně o průběhu konfliktu. Takový postup žalovanému umožňuje – ale případně rovněž ukládá, neboť náležitě zjištěný skutkový stav je podmínkou zákonného rozhodnutí o uložení kázeňského trestu – ustanovení § 58 odst. 3 vyhlášky. Žalovaný se do takového hodnocení důkazů pustil ve vyjádření k podané žalobě, když uvedl, že L. T. vlastnil typizovaný ponorný vaříč, a neměl tudíž důvod využívat pokoutně vyrobený, nepovolený vaříč, jenž ostatně nebyl nalezen, a že je nepravděpodobné, že žalobci natolik leželo na srdci nepoužívání nepovoleného elektrického spotřebiče spoluvězněm; pokud by tomu tak skutečně bylo, žalobce měl takové jednání nahlásit řediteli věznice. Soud k tomu však uvádí, že nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nelze dodatečně zhojit uvedením dalších důvodů a argumentů ve vyjádření podaném v řízení před

soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 152/2011 - 62 ze dne 19. 4. 2012).

Soud uzavírá, že žalovaný ve svém prvoinstančním rozhodnutí zcela opomenul námitku žalobce týkající se jeho účasti ve fyzickém konfliktu, konkrétně to, že se pouze bránil útokům spoluvězně, a nedostál své povinnosti náležitě objasnit okolnosti kázeňského přestupku a prokázat vinu odsouzeného. Správní orgán I. stupně se spokojil s tím, že oba vězni byli do sebe zaklesnuti a pustili se až po výzvě dozorců, aniž by se zabýval shora uvedenými okolnostmi, čímž učinil své rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Správní orgán II. stupně tyto vady nezhojil, když se s prvoinstančním rozhodnutím plně ztotožnil, čímž zatížil vadou rovněž své rozhodnutí. Rozhodnutí nesrozumitelné pro nedostatek důvodů soud zruší pro vady řízení rozsudkem i bez jednání (§ 76 odst. 1 písm. a/ soudního řádu správního). K těmto vadám řízení soud přihlíží z úřední povinnosti.

Nad rámec uvedeného soud konstatuje, že správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí sice uvedl, že při rozhodování o uložení kázeňského trestu přihlédl k předchozímu chování a jednání žalobce a zohlednil závažnost kázeňského přestupku, avšak nerozvedl, jakým způsobem tak učinil. Z rozhodnutí není žádným způsobem seznatelné, jaké bylo ono předchozí chování a jednání žalobce, ani jakým způsobem správní orgán hodnotil závažnost předmětného kázeňského přestupku, a nelze tak zjistit, jaký vliv měly tyto okolnosti na druh a výši uloženého trestu. Stejnopis rozhodnutí, jež žalovaný předložil soudu jako součást správního spisu, obsahuje v odůvodnění větu o délce přibližně osmi slov, jež je ze soudu neznámých důvodů začerněna a tudíž nečitelná. Soud nemůže posoudit, zda se tato věta jakýmkoli způsobem týkala této otázky, tudíž uzavírá, že prvoinstanční rozhodnutí je v tomto ohledu rovněž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Správní orgán II. stupně se s touto otázkou vypořádal způsobem obdobným jako správní orgán I. stupně, když uvedl, že trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku, aniž provedl jakoukoli přezkoumatelnou úvahu této závažnosti se týkající. Druhoinstanční rozhodnutí je tak rovněž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a/ soudního řádu správního).

Se zbylými námitkami žalobce se soud vypořádal následovně. Co se týče tvrzené nemožnosti vyjádřit se do kázeňského lístku, soud uvádí, že vyhláška č. 345/1999 Sb. umožňuje odsouzenému, podezřelému ze spáchání kázeňského přestupku, aby se před uložením kázeňského trestu k věci vyjádřil. Vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu. Odmítne-li odsouzený vyjádření podepsat, uvede příslušný zaměstnanec Vězeňské služby tuto skutečnost včetně důvodu odmítnutí a připojí datum a svůj podpis (§ 58 odst. 4 vyhlášky). Ve správním spisu, jež žalovaný soudu předložil, je založen formulář „záznam o kázeňském přestupku odsouzeného“, v němž je zaznamenáno vyjádření žalobce ze dne 7. 5. 2011, a toto vyjádření je žalobcem podepsáno. Soud tedy uzavírá, že žalobci bylo umožněno se k věci vyhláškou předepsaným způsobem vyjádřit a námitka tedy není důvodná. K argumentu žalobce, že spoluvězeň L. T. byl v době útoku pod vlivem drog a vězeňský lékař mu neodebral krev, soud uvádí, že otázka přítomnosti drog v krvi žalobce je z hlediska kázeňského hodnocení jednání žalobce bez významu. Jelikož soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, žalobcem navržené výsledky svědků by byly nadbytečné.

Žádosti žalobce o ustanovení zástupce soud nevyhověl, neboť shledal, že pro to nejsou splněny zákonné podmínky. Dle ustanovení § 35 odst. 8 soudního řádu správního může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i

advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát. Pro ustanovení zástupce soudem tak zákon stanoví dvě podmínky: První podmínkou je splnění předpokladů pro osvobození žalobce od soudních poplatků, druhou podmínkou je, aby ustanovení zástupce bylo třeba k ochraně práv žalobce.

Zdejší soud usnesením č. j. 8A 119/2011 - 17 ze dne 20. 7. 2011 žalobce od soudních poplatků v plném rozsahu osvobodil, tudíž má první z podmínek za splněnou. Při zkoumání, zda je ustanovení zástupce třeba k ochraně žalobcových práv, soud musí posoudit způsobilost žalobce před soudem se samostatně hájit. Přihlíží přitom zejména k formálním a obsahovým kvalitám žalobcových podání učiněných k soudu a dále též k právní složitosti projednávané věci. Ustanovení advokáta tak dle Nejvyššího správního soudu zpravidla není namístě v situaci, kdy podaná žaloba obsahuje všechny formální náležitosti, řádně formulované žalobní body a bezvadný petit a je z ní patrné, čeho a na základě jakých důvodů se žalobce domáhá, pokud se současně nejedná o věc po právní stránce mimořádně složitou.

Při hodnocení žalobcovy způsobilosti hájit se před soudem přihlédl soud k formálním i obsahovým náležitostem žalobcových podání učiněných v této věci. Žalobce dostatečným způsobem označil účastníky řízení, jednoznačně vymezil, čeho se v řízení domáhá, uvedl věcné argumenty na podporu svých tvrzení a zformuloval výrok rozhodnutí, jehož vydání navrhuje. O žalobcově schopnosti využívat základním způsobem procesních možností, poskytnutých mu právními předpisy, svědčí ostatně rovněž podání žádostí o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Z žalobcových podání není zřejmé, nakolik se orientuje v právní úpravě na věc dopadající, v dané věci to však soud nepovažoval za podstatné, neboť rozhodující skutečností, pro kterou soud žalobcově žádosti nevyhověl, je právní jednoduchost posuzované věci, když žalobcovy námitky směřují ve své podstatě výhradně k nedostatečnosti skutkových zjištění provedených žalovaným.

Na základě uvedených důvodů soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V něm bude žalovaný vázán právním názorem soudu, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce měl sice ve věci plný úspěch, avšak žádné náklady řízení mu nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto mu náhrada nákladů řízení nepřísluší.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. května 2013

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová